

15.7.26

לכבוד
מנהלי המחוזות
מנהלות/ מנהלי בתי הספר התיכוניים/ יסודיים
רכזות / רכזי המקצוע
מורות / מורי מורשת ודת נוצרית

הנדון: חוזר מפמ"ר בתחום הדעת מורשת ודת נוצרית לשנה"ל תשפ"ז 2026-2027

פתיחה

"לא אתם בְּחַרְתֶּם בִּי, אֲלָא אֲנִי בָּחַרְתִּי בָכֶם וּמִנִּיתִי אֶתְכֶם לִילֶךְ וְלִשְׁאֵאת פָּרִי, וּפְרִיְכֶם יַעֲמֵד" (יוחנן טו:טז)
לצוות המורים היקר,

בברכת שנת לימודים פורייה ומבורכת, אנו פותחים את שנת הלימודים תשפ"ז בתחושת שליחות ותקווה. ההוראה במורשת ודת נוצרית היא מפגש רוחני ואנושי מעמיק, המזמין את התלמיד להעמיק את ערכיו ולגבש את זהותו ולצמוח כאדם נושא ערכים, אמונה וחוסן במציאות מורכבת.

בשנת הלימודים תשפ"ז, הלמידה במורשת ודת נוצרית מתכתבת עם יעדי משרד החינוך לשנה זו: קידום למידה רלוונטית וחדשנית, חיזוק הזהות והלכידות החברתית, חיזוק החוסן האישי והחברתי ופיתוח מיומנויות המאה ה-21. אנו רואים ביעדים אלו הזדמנות להעמיק את הקשר בין הערכים הנוצריים לבין חיי התלמיד ומציאותו המשתנה.

גם בתוך המציאות המורכבת, אנו מאמינים כי כל אתגר טומן בחובו הזדמנות לצמיחה ולחוסן. יחד נצעד השנה מתוך אמונה, תמיכה הדדית ושמחת הוראה.

מאחלים לכם שנה של צמיחה, חוסן ועשייה פדגוגית משמעותית הבנויים על הסלע איתן.

חוזר זה עוסק בנושאים הבאים:

1. תוכנית הלימודים במורשת ודת נוצרית בחט"ע.
2. תוכניות הבגרות הישנה והגמישה.
3. חוקי מענה ומיקוד בבגרויות תשפ"ז.
4. נתיב שיתופי פיתוח (נש"ף).
5. פידגוגיה חומרי לימוד.
6. פיתוח מקצועי.
7. אמצעי קשר.

1. תוכנית הלימודים וחומרי הלימוד במורשת ודת נוצרית בחט"ע:

בשעה טובה, ולאחר תהליך עבודה מקצועי ומעמיק, פורסם חומר הלימוד המיועד למורה בהתאם **לתוכנית הלימודים** החדשה במורשת ודת נוצרית. בהמשך לכך, ערכנו את "**חוברת המורה**" בנוסחתה **הסופית**, המהווה כלי עזר מרכזי לתכנון ההוראה ויישום התוכנית בכיתה. החוברת תתפרסם בתחילת השנה באתר המפמ"ר.

יתר על כן, אנו שמחים לבשר כי "**חוברת התלמיד**" במורשת ודת נוצרית – חטיבה עליונה, המיועדת ישירות ללומד, צפויה לצאת לאור בתחילת שנת הלימודים תשפ"ז. פרסום החוברת יסייע למורים ולתלמידים כאחד בשיפור חוויית הלמידה – הן בכיתה והן בתרגולים, בעבודות ובהכנה מיטבית לבגרות.

בשנת הלימודים תשפ"ז אנו שואפים לשנה סדירה ומלאה, המאפשרת הוראה ולמידה רציפה ומעמיקה. לפיכך, מצופה מכלל המורים לכסות את מלוא תוכנית הלימודים במורשת ודת נוצרית, תוך הקפדה על שילוב מיומנויות, ידע וערכים. בניית תכנית עבודה שנתית מסודרת, המשלבת את עקרונות תהליך – תכנון, הוראה, למידה והערכה – תהווה תשתית הכרחית להוראה איכותית. בתוך כך, יינתן דגש מיוחד לפיתוח מיומנויות המאה ה-21, לשילוב למידה דיגיטלית ולשימוש מושכל בכלי בינה מלאכותית.

2. תוכניות הבגרות, הגמישה והישנה

לרשות בית הספר האפשרות לבחור אם להיבחן על פי **המתווה החדש או על פי המתווה הישן**. במקצוע מורשת ודת נוצרית של 1 יח"ל בהתאם למוכנות ביה"ס, צוות ההוראה, הכשרת המורים וכיו"ב.

2.1 מתווה ישן

סמלי שאלון - מתווה ישן

סמל שאלון	משקל	פנימי / חיצוני	קישור מיקוד החומר
073181	70% עם ציון הגשה בית ספרי	חיצוני	בחינה חיצונית 70%
073183	30% הערכה בית ספרית	פנימי	הערכה חלופית 30%

הערכה חלופית – בהיקף 30%

חשוב לציין כי על בתי הספר לשמור את התוצרים ואת המשימות בהערכה החלופית לפי הוראות משרד החינוך, ולהציג אותם בעת בקרת המשרד.

לרשימת נושאים ע"פ תוכנית הלימודים החדשה בדת נצרות [לחצו כאן](#).

2.2 תוכנית הבגרות הגמישה

תוכנית הבגרות הגמישה מאפשרת לכם לעצב ולגוון את ההוראה, את הלמידה ואת ההערכה ולהתאימה לכיתתכם. זאת תוך יכולת להעריך את התקדמות התלמידים, את הידע ואת המיומנויות הנרכשים.

סמלי שאלונים - מתווה חדש

סמל שאלון	משקל	פנימי/ חיצוני	קישור מיקוד החומר
073115	50% - ללא ציון הגשה בית ספרי	חיצוני	בחינה חיצונית 50%
073111	20% משימה אחת מבוקרת	פנימי	משימה פנימית מבוקרת 20%
073183	30% הערכה בית ספרית	פנימי	הערכה חילופית 30%

* נשי"ף (נתיב שותפי פיתוח) אינו מחליף את חובת ההיבחנות בתחום דעת אחד לפחות במתווה הגמיש. דהיינו, אינם מחליפים 50% בחינה, 20% משימות מבוקרות, 30% הערכה חלופית.

עקרונות התוכנית :

גמישות: בית הספר יוכל לבחור עבור תלמידיו האם להיבחן על פי המתווה החדש או על פי המתווה הישן. בית ספר שיבחר שלא להיכנס למתווה החדש, ייבחן בבחינה חיצונית 70% + הערכה פנימית 30%.

ידע ומיומנויות: המתווה החדש משלב היבחנות חיצונית בהיקף מצומצם יותר (בהיקף של 50% מהחומר) וביצוע משימות ביצוע מבוקרות (בהיקף של 20%) שמשלבות ידע ומיומנויות הנדרשים מהתלמידים בהשתלבותם בהמשך החיים הבוגרים.

2.2.1 המשימות המבוקרות- מיומנויות

מטרת החינוך בישראל לטפח לומד בעל ידע, מיומנויות וערכים שיאפשרו לו להתפתח לאדם משכיל, למצות יכולותיו ולתרום לחברה. תפיסת הלמידה המתחדשת 2030 מגדירה את שלוש-עשרה המיומנויות שחשוב להקנות לבוגרים שלנו.

למידע רחב בנושא המיומנויות תמצאו באתר המפמר, לחצו כאן.

תהליך העבודה על המשימות המבוקרות מזמן לכם, המורים, הזדמנות נפלאה להקנות לתלמידים ידע לצד מיומנויות. כל אחת מהמשימות מקנה לתלמידים, נוסף על המיומנויות האורייניות, מיומנויות רגשיות וחברתיות, כגון מודעות עצמית ותחושת מסוגלות, הכוונה עצמית ויכולת לעבוד בצוות.

בשנה"ל תשפ"ז יינתן דגש להקניית המיומנויות:

- **אוריינות הלשונית**, המהווה בסיס ללימוד תחומי הדעת במדעי הרוח.
- **חשיבה ביקורתית** החיונית לצמיחתם של בוגרים המסוגלים לנסח טיעון מנומק, לחוות דעה, לקבל החלטות ולחשוב באופן עצמאי.
- **החשיבה היצירתית** המאפשרת טיפוח גמישות מחשבתית, סקרנות ומקוריות.
- **אוריינות המידע** המסייעת לתלמידינו להתמודד עם שפע המידע המתחדש חדשות לבקרים – לאתר מידע, להעריך את המידע ולהציג מידע באופן ברור, חוקי והוגן.

- **אוריינות דיגיטלית** שרכישה על ידי התלמידים מאפשרת לאתר מידע איכותי ומהימן להתנהל ברשת באופן מושכל, הוגן ומכבד.

ביצוע המתווה: המשימות יתבצעו במערכת סקילז, שהיא מערכת ייעודית המשלבת כלי בינה מלאכותית ובוטים חינוכיים, שנועדו לתמוך במורים ובתלמידים בתהליכי ההוראה והלמידה. המערכת מותאמת באופן מלא לצורכי הוראת המשימות, ביצוען והערכתן.

עדכונים וחידושים במשימות הביצוע המבוקרות:

במהלך תשפ"ו היינו קשובים לקולות מהשטח ולחוויות המשתמש במערכת. בהתאם לכך הוספנו חידושים ושיפורים בצד המורה ובצד התלמיד:

- צמצום מספר השלבים לבדיקת המורה
- הארכת זמן המענה בבוט הדיגיטלי
- חוויית משתמש אינטואיטיבית: ממשק מעודכן, פשוט וקל להתמצאות (צד מורה וצד תלמיד)
- שדרוג והרחבת מערך התמיכה

תינתן תמיכה מלאה בביצוע המתווה ויישומו וכן בשימוש במערכת באמצעות המוקד של המשרד בהשתלמויות מפמ"ר וע"י המדריכים. **מס' מוקד: 0733933939**

אנו קוראים לכם להצטרף למגוון השתלמויות שעניינן הצעות לדרכי הטמעת המיומנויות בהוראה בכיתה.

2.2.2 הערכה חלופית – בהיקף 30%

מרכיב הערכה זו יישאר ללא שינוי בבגרות החדשה יש להסתכל על הפרטים בהנחיות לעיל בסעיף 2.1 מתווה ישן.

3. חוקי מענה ומיקוד בבגרויות תשפ"ז

מיקוד הלמידה מתחשב באתגרים הלימודיים שעמדו בפני התלמידים בשנים האחרונות יחד עם הרצון לשמור על רמת ואיכות תעודת הבגרות.

על פי הנחיית המזכירות הפדגוגית, התלמידים שייבחנו בשנה"ל תשפ"ז במועדי החורף והקיץ ייבחנו על פי חוקי המענה ומיקוד הלמידה כפי שנקבעו בספטמבר 2025 (חוזר מפמ"ר תשפ"ו), [לחצו כאן למיקוד וחוקי מענה תשפ"ז](#).

לנבחנים בשנה"ל תשפ"ח והלאה במועדי החורף והקיץ, נושאי הלימוד לבחינה יהיו ללא מיקוד וללא הקלה בחוקי המענה.

התאמות לתלמידים עם לקויות למידה

התאמות בדרכי היבחנות לתלמידים עם לקויות למידה ו/או הפרעת קשב במקצוע מורשת ודת נוצרת לפרטים לחצו כאן

4. נתיב שיתופי פיתוח (נש"ף)

נתיב מורים שותפי פיתוח מזמין את המורים לבנות תכנית הוראה, למידה והערכה חדשנית, המבוססת על תכנית הלימודים של תחום הדעת, אבל ייחודית לבית הספר, שיש בה חשיבה אחרת ולמידה אחרת, הביא לידי ביטוי יצירתיות וזמנות ולממש את חזון בית הספר ורוחו, בשאיפה לפרוץ דרכים חדשות. הסבר ועדכונים קשורים לתוכנית הלימוד, תהליך ההצטרפות לנתיב מוזמנים לבקר באתר אגף אי פיתוח פדגוגי, נש"ף - נתיב שותפי פיתוח בלימודי יסוד.

לפרטים נוספים באתר לחצו כאן

5. פידגוגיה חומרי לימוד

5.1 פדגוגיה דיגיטלית, למידה דיגיטלית ושילוב בינה מלאכותית

בשנת הלימודים תשפ"ז יושם דגש על שילוב מושכל, מדורג ואתי של למידה דיגיטלית, פדגוגיה דיגיטלית וכלי בינה מלאכותית בהוראת תחום הדעת. כלים אלה ישמשו כאמצעי להעמקת ההוראה, הלמידה וההערכה, לגיוון דרכי הלמידה, להתאמה לצורכי הלומדים ולקידום לומד עצמאי, חוקר, שיתופי וביקורתי.

מומלץ לשלב ברצף השנתי יחידות הוראה מתוקשבות, קורסים וסביבות למידה דיגיטליות, משימות מקוונות, תרגול א-סינכרוני, כלים שיתופיים וכלי הערכה דיגיטליים, תוך שמירה על מרכזיות המורה כמוביל פדגוגי. שילוב כלי בינה מלאכותית ייעשה באופן אחראי ומבוקר, בכלים מאושרים בלבד, לצורכי תכנון הוראה, יצירת חומרי למידה, מתן משוב וניתוח נתוני הערכה.

יישום כל כלי דיגיטלי ייעשה בהתאמה לגיל הלומדים ותוך הקפדה על פרטיות ואבטחת מידע, אמינות, שקיפות, אחריותיות, שימוש הוגן ואקלים דיגיטלי בטוח ומכבד, בהתאם להנחיות משרד החינוך לשימוש בכלי בינה מלאכותית יוצרת.

לשימושכם עלון פדגוגיה דיגיטלית יוני 2026, המתמקדת בשילוב פדגוגיה דיגיטלית בתהליכי הוראה, למידה והערכה, וכוללת משאבים מגוונים בנושאי הוראה שונים ולכל השלבים הלימודיים, ובמיוחד שימוש בכלי "בינה מלאכותית": מסגרת כשירות לצוותי הוראה, פרקטיקות להוראה בתחומי דעת ודגמי שיעורים, ומשאבים נוספים...

5.2 מאגר יחידות ממוחשבות לכיתות א'-ט

המאגר כולל יחידות הוראה דיגיטליות המיועדות לכל שכבות הגיל מכיתה א' עד כיתה ט'. כל יחידה בנויה ממבנה קבוע של חמישה שיעורים המתאפיינים בגישה פדגוגית מובנית ועקבית. היחידות פותחו ברמות קושי מותאמות ובגישה דיפרנציאלית, המאפשרת למורים לבחור תכנים המתאימים למגוון הרחב של יכולות ורמות הלמידה הקיימות בכיתה. כך ניתן להתאים את החומר הלימודי לצרכיהם הייחודיים של התלמידים השונים ולהבטיח חוויית למידה משמעותית ונגישה לכולם. המאגר מהווה כלי עזר מקיף לצוותי הוראה המעוניינים לשלב טכנולוגיה בתהליכי ההוראה תוך שמירה על איכות פדגוגית גבוהה. לקישור היחידות [לחץ כאן](#)

6. פיתוח מקצועי:

מומלץ לקבל מורות / מורים עם הכשרה מתאימה ללמד את המקצוע, ומומלץ להקפיד על ההתמחות וההתמקצעות של מורי המקצוע.

6.1 כוורת

רבים מכם וודאי מכירים כבר את הכוורת – ראו בהמשך לגבי חידושים בה.

לאילו שטרם הכירו: הכוורת היא אתר לפיתוח מקצועי איכותי בהכוונה עצמית, הכולל מאות יחידות של פיתוח מקצועי במנות קטנות (לרוב, 3 שעות אקדמיות ליחידה). בכוורת תוכלו להרכיב לעצמכם השתלמות של 30 שעות לפי הצרכים המקצועיים שלכם וללמוד אותה בקצב שלכם (עם מלווה למידה מטעם הכוורת).

למורי יסודי

במהלך תשפ"ה הכוורת למורי היסודי התחדשה בארגון חדש, במשושה המוקדש לחינוך כיתה ובמשושים נוספים המוקדשים להקניית מיומנויות שונות, וזאת לצד 5 יחידות חדשות ב במורשת ודת נוצרית. [לאתר כוורת יסודי](#).

למורי על-יסודי

תוכלו למצוא בכוורת, לצד 7 יחידות במורשת ודת נוצרית ועשרות רבות של יחידות העוסקות בהקניית מיומנויות הרלוונטיות למתווה הברורות הגמישה. [לאתר כוורת על יסודי](#).

6.2 השתלמויות

בשנת הלימודים תשפ"ז הפיקוח על מורשת ודת נוצרית יפתח השתלמויות מפמ"ר מגוונות (פנים מול פנים ומקוונים) במרכזים לפיתוח סגלי הוראה (פסגות) ברחבי הארץ, אשר דנים בסוגיות והיבטים שונים: דתיים, חברתיים וטכנולוגיים שמהווים אבני דרך ומעניקים כלים וחומרי עזר למורים וותיקים וחדשים

כאחד, כמו כן נקיים מגוון השתלמויות מקיפות להטמעה מיטבית של תוכנית הלימודים החדשה בדת נוצרית, כמו כן תוכניות הבגרות הגמישה, ועל כל השינויים והחידושים הרלוונטיים.

פירוט מועדי השתלמות וימי עיון יפורסם בקרוב, חשוב לעקוב אחרי פרסומים על השתלמויות אלו ולהירשם ולהבטיח מקומכם, פרטים תקבלו בהמשך.

אמצעי קשר

רנא בלאן - מדריכה מרכזת ארצית –

נייד 0544630194

- ranabe.education.gov.il

בברכה,
רנא בלאן
מדריכה מרכזת
מורשת ודת נוצרית

העתקים:

- ד"ר טל יניב, יו"ר המזכירות הפדגוגית
- מר' יובל אלבסטון, סגן יו"ר המזכירות הפדגוגית ומנהל אגף א' לפיתוח פדגוגי
- גבי עינת אוחיון מנהלת אגף מורשת, חברה ורוח, המזכירות הפדגוגית
- גבי שירין נאטור חאפי, מנהלת אגף בכיר חינוך בחברה הערבית
- מר דויד גל, מנהל אגף בחינות
- גבי אלה מוזס, מנהלת אגף א' חינוך על יסודי
- דיקאן ג'ריס, מנסור מפקח כולל בתי ספר כנסייתיים

